

Checklista: Så evakuerar du hästar eller lantbruksdjur

Vissa samhällsstörningar kan leda till att du behöver evakuera dina djur. Det gäller till exempel vid bränder och översvämningar.

Det här är vår checklista för vad du ska tänka på när du planerar och genomför en evakuering av stora djur, såsom hästar och lantbruksdjur. Texten är tänkt som en vägledning, så du kan behöva anpassa den efter rådande förhållanden.

Förberedelser inför en evakuering

Du har större förutsättningar att lyckas om du planerar inför en eventuell evakuering i förväg. Ju bättre framförhållning du har, desto lättare går evakueringen. Här ger vi råd om hur du kan förbereda dig.

Ta fram en evakueringsplan

- Gör en plan för vilka djur som i första hand ska evakueras. Om branden har ett snabbt förlopp är det inte säkert att du kan komma tillbaka för att lasta en ny omgång djur.
- Upprätta en förteckning över alla dina djur, med ID-nummer.
- Dela din evakueringsplan med familj och grannar, om behov om evakuering skulle uppstå när du inte är hemma. Tänk på att läget kan förändras mycket snabbt.
- Lämna kontaktuppgifter till både dig själv och den plats du tänker flytta djuren till. Sätt gärna upp dessa kontaktuppgifter på flera ställen på gården, så att räddningspersonal enkelt kan nå dig.

Be om hjälp

- Om du behöver hjälp kan LRF (Lantbrukarnas Riksförbund) ofta hjälpa dig lokalt med kontakter och annat stöd. Ta också kontakt med och

förvarna till exempel grannar eller frivilligorganisationer, såsom Blå Stjärnan.

Undvik att branden kommer nära djurutrymmen

- Røj undan så mycket brännbart som är möjligt runt djurutrymmen. Hugg ner de nedersta grenarna på omgivande träd. Detta gäller även beten eller rasthagar, om du tvingas lämna kvar djur.
- Att göra brandgator med hjälp av en kultivator kan förhindra att branden sprids via markvegetation nära gården.

Minimera risken för brännskador på djuren

- Ta bort träns, halsremmar, insektsskydd och annat av nylon från djuren. Dessa smälter av värmen och kan ge svåra skador.

Förbered transporten

- Lokalisera ett par alternativa vägar för borttransport av djuren. Bränder kan röra sig mycket snabbt, så minst två utrymningsvägar bör identifieras. Provkör gärna vägarna, om du inte känner till området.
- Har du inte möjlighet att själv transportera djuren, förvarna en transportör om en eventuell förestående transport och ge en vägbeskrivning och uppgifter om djuren.
- Om du själv transporterar djuren, se över transportfordonet så att det är i funktionellt skick. Ha eventuellt dragfordon fulltankat.
- Om du har flera djur som kanske måste förflyttas med lastbil, försäkra dig om att lastbilen kan ta sig fram och vända på gården.
- Om du har få djur kan du hyra eller låna en hästtransport (och en dragbil om du inte har någon) som du ställer på gården, så länge faran för evakuering kvarstår.

Hitta tillfälliga djurutrymmen

- Ta kontakt och gör överenskommelser med ägare till djurutrymmen eller betesmark dit du kan flytta djuren. Platsen bör ligga så nära som möjligt

för att ta hänsyn till djuren, samtidigt som den ska vara placerad på ett säkert avstånd från branden.

- Bestäm i förväg vilka beten eller rasthagar du ska använda om du blir tvungen att lämna kvar djur.

Foder och vatten

Försäkra dig om tillgången till foder och vatten på den plats som du tänker evakuera djuren till.

- Transportera foder från ditt eget lager och bygg upp ett förråd för åtminstone en vecka.
- Arrangera för dricksvattnet till djuren på den nya platsen.

Så genomför du evakueringen

Om du förbereder dig väl inför en evakuering går den smidigare och har störst förutsättningar för att lyckas. Det gäller också om du genomför evakueringen i god tid innan du får order om att själv evakuera. Men även om du har förberett dig väl kan det vara svårt att evakuera många, stora djur samtidigt. Följ vår checklista för evakueringen, så ska det förhoppningsvis gå smidigare.

Checklista under en evakuering

- Följ räddningstjänstens eller polisens anvisningar under hela evakueringsperioden.
- Driv, led och lasta djuren lugnt och metodiskt.
- Utnyttja hjälp från kolleger från LRF, grannar, vänner eller frivilligorganisationer såsom Blå Stjärnan.
- Markera vilka djur som är evakuerade på din förteckning över gårdens djur.
- Överväg att lämna kvar eller avliva sjuka eller gamla djur, som kan ha svårt att klara en lastning och transport.
- Ägna inte tid åt att ta hand om döda djur, men försök att lägga dessa på en hårdjord yta på säkert avstånd från vattentäkt.
- Försök om möjligt att hålla din grupp intakt, utan att blanda in djur från andra ställen. Det hjälper dig att undvika smitta mellan gårdar. Det underlättar också framtida identifiering av djuren.
- Tänk på att dokumentera hur djuren har flyttats, för att du lättare ska kunna rapportera det till Jordbruksverket i ett senare skede.

Om du måste lämna dina djur

Att lämna dina djur är den absolut sista utvägen, som du kan ta till om tiden är knapp eller om det är många djur.

Checklista för att lämna kvar djur

- Stalla aldrig in djuren, utan flytta dem till ett bete eller en rasthage som du har valt ut i förväg.
- Undvik inhägnader med mycket buskar och träd eller annat material som lätt tar eld. Detsamma gäller omgivande mark.
- Undvik om möjligt mark med passerande elledningar samt hagar omgärdade med taggtråd.
- Se till att utrymmet är minst ett tunnland eller så stort att djuren kan undkomma flygande, brinnande föremål.
- Förse djuren med foder och vatten för åtminstone 3 dygn. Se till att alla djuren kommer åt att äta eller dricka. Förlita dig inte på automatiska vattensystem eftersom elektriciteten kan slås ut.
- I sista hand, släpp djuren lösa. Detta innebär en stor risk, eftersom det inte är alltid som djuren söker sig bort från elden. De kan dessutom vara i vägen för brandbekämpningen eller blockera vägar som är nödvändiga för räddningsarbete eller evakuering.